

יהלום חותך יהלום

פונג'ב (הודו)

בכפר שבחבל הינדוסטן חי סוחר, שאמנם קם מוקדם, עבד קשה והלך לישון מאוחר, אך עדיין נשאר עני וחסר מזל. לכן החליט ללכת לארץ אחרת ושם לחפש את מזלו.

אחרי שתים-עשרה שנה מזלו האיר לו פנים והוא נעשה איש עשיר. מאחר שהיה לו הכל כדי שיוכל לחיות בנוחיות התחיל לחשוב על כפר הולדתו ורצה לבלות את שארית ימיו בין האנשים הקרובים לו.

הדרך לשם הייתה ארוכה והוא רצה לשמור על עושרו בשלום ולכן קנה קצת אבני חן יקרות, נעל אותן בקופסה קטנה והטמין על גופו. בדרך הסתובבו שודדי דרכים רבים וכדי שאלה לא יטרידו אותו לבש בגדים של איש עני, כזה שאין מה לקחת ממנו.

כך הוא עבר במהירות בדרכו לכפר שלו והגיע לעיר המונחת רק ימים אחדים מכפרו. עכשיו

לא פחד יותר משודדים וגנבים, והחליט לקנות לו בגדים טובים יותר, כדי להראות אדם עשיר כפי שהיה באמת.

קרוב לשער הראשי הגיע לשוק ושם, בין החנויות הרבות המוכרות שטיחים ומשי מצא אחת שנראתה לו טובה יותר מאחרות. שם, בין הסחורה הטובה, הפרוסה כדי להראות יפה, ישב בעל החנות, מעשן מקטרת כסף ארוכה. הסוחר התקרב, ברך את בעל החנות בנימוס והתחיל לבחור את הדרוש לו.

בעל החנות, בשם באאקה-מול, היה אדם ממולח, והבין מיד שהלקוח שלו עשיר יותר מאשר הוא נראה, ורק רוצה להסתיר זאת. אחרי שבוצעו הקניות הוא הזמין את הלקוח לפינת החנות, בה הם שוחחו בידידות כבר אחרי דקות ספורות.

תוך כדי השיחה שאל באאקה-מול את הסוחר לאן פניו, וכששמע את שם הכפר אמר "הו, עדיף שתזהר בדרך. מסתובבים שם גנבים רבים."

הסוחר החוויר. זה עלול להיות סיום מר לדרכו אם דווקא לקראת הסוף ישדדו את כל הרכוש שלו שאסף בזמן ארוך. הוא סבר שאיש מצליח כמו באאקה-מול, בעל החנות, יודע טוב את הדבר ולכן אמר "לא-לא-ג'י (פניית כבוד בהודית) אולי תשמור על הקופסה הזו לזמן קצר. כאשר אגיע לכפרי אחזור עם חצי תריסר חברים חזקים ואקח אותה חזרה. אך בעל החנות ענה "לא אוכל לעשות דבר כזה. אין זה בתחום עסקי". איני יכול לענות לבקשתך."

"אבל אני לא מכיר איש בעיר הזו" אמר הסוחר "ולך יש בוודאי מקום בו אתה שומר את הדברים היקרים לך. אנא, תעשה לי זאת כטובה גדולה."

עדיין באאקה-מול סירב, אך הסוחר, שהבין כי עכשיו התגלתה העובדה שהוא עשיר יותר מאשר הוא נראה, פחד שהדבר יתגלה גם לאחרים. הוא המשיך לבקש, עד שבסוף באאקה-מול הסכים. הסוחר הוציא את

קופסת אבני החן ובאאקה-מול סגר אותה בארון חזק, ביחד עם אבני החן היקרות שלו. אחרי שנאמרו המחמאות הרגילות שני האנשים נפרדו.

בשוק מזרחי הסחורות נשמרות לא רק בחנויות אבל פרוסות גם על מרפסות לאורך הדרכים. הסוחר לא ידע כי כמעט כל בעלי החנויות ברחוב היו גנבים ובאאקה-מול היה החכם והערום שביניהם. בכל זאת הרגיש אי-נוחות שכך נפרד מכל עושרו ומסר אותו לזר. לכן המשיך ללכת לאורך הרחוב, קנה דברים פה ושם ותוך כך ניסה לוודא על מידת הגינותו ויושרו של באאקה-מול. הסוחרים שברחוב שמו לב לשיחה הארוכה זו בין באאקה-מול והלקוח שלו ובכל החנויות שיבחו את באאקה-מול, כי ידעו שלשאלות אלה יש יסוד טוב כלשהו, וציפו גם הם להרוויח מהנעשה. לכן החששות של הסוחר נמוגו והוא המשיך לכפרו.

תוך שבוע ימים הוא חזר בלויית חצי תריסר קרובים, בחורים חסונים, אותם גייס כדי

שישמרו על אוצרו.

במרכז כיכר השוק אמר להם להישאר, ובעצמו הלך לחנותו של באאקה-מול. הוא בירך אותו בבוקר טוב, אך האיש העמיד פנים שאינו רואה אותו. על כן הוא חזר על הברכה. "מה רצונך?" שאל באאקה-מול "בירכת אותי כבר פעמיים. למה שלא תגיד במה אתה מעוניין?"

"אינך זוכר אותי?" שאל הסוחר.

"זוכר אותך?" נהם ההוא "למה לי לזכור אותך? יש לי כאן מלא לקוחות ואינני יכול לזכור כל קבצן שיבוא ויבקש נדבה."

הסוחר נבהל. "הרי תזכור בוודאי את הקופסה הקטנה שנתתי לך למשמרת? ואתה הבטחת, אכן הבטחת בהחלט, שאוכל לחזור ולקבל אותה בחזרה."

"נוכל שכמותך" נהם באאקה-מול "לך

מהחנות שלי מיד! כולם יודעים שאינני נוהג לשמור דברים לאחריים ובוודאי שלא דברים יקרים. יש לי מספיק צרות משלי! לך מכאן!" והוא התחיל לדחוף את הסוחר מהחנות.

וכשהאיש האומלל התנגד, באו שני שכנים, הוציאו את הסוחר לדרך וזרקו אותו שם כמו חבילת סחורה שנופלת מגבו של גמל. הסוחר קם לאט וניער את האבק מבגדיו. הוא היה פצוע, שרוט ומדמם, אך לא הרגיש כל כאב. על הכל התגברה המחשבה שהוא אבוד ורכושו אבד! הוא התרחק מהמקום בו עמד באאקה-מול השמן בין סחורתו וכאשר מצא קיר נוח נשען עליו, שם את ראשו בכפיו ושקע ביאוש וצער.

הוא ישב כך עד שהחשיך, ללא תנועה, כמו אבן.

בשעה אחת-עשרה בערך עבר שם בחור צעיר ועליז בשם קווישי-רם עם ידידו. הוא ראה את הסוחר ליד הקיר ואמר "בוודאי גנב." "אתה טועה" אמר השני "גנבים לא יושבים במקום ציבורי כמו זה, אפילו לא בלילה." השניים עברו הלאה ולא חשבו יותר על האיש. אך כאשר קווישי-רם עבר שם למחרת בבוקר, ראה להפתעתו את הסוחר האומלל יושב בדיוק כפי שראה אותו שעות רבות

קודם. בוודאי יש סיבה לכך, חשב קווישי-רם והחליט לבדוק את הדבר. הוא ניגש לסוחר, וניער אותו בכתפו בעדינות. "מי אתה?" שאל "ומה מעשך כאן. אתה אולי חולה?" "חולה?" ענה הסוחר בקול מלא תוגה "כן, חולה במחלה שאין תרופה עליה." "שטויות!" קרא קווישי-רם "בוא איתי. יש לי תרופה שבוודאי תעזור לך." האיש הצעיר עזר לסוחר לקום והביא אותו לביתו. שם נתן לו, קודם כל, כוס יין, אחר כך מעט אוכל לעידוד ובסוף ביקש שיספר מה קרה לו. בינתיים החברים של הסוחר, כאשר ראו שאינו חוזר אליהם, חשבו שהלך לכפר בעצמו. אחרי שהמתינו לו זמן ארוך חזרו לעיסוקיהם. בוודאי סופו היה מר לו לא המציל שלו קווישי-רם. הבחור הזה, למרות שהיה עדיין צעיר מאוד, ירש כסף רב, אך לא מצא מי שידריך אותו איך לנהוג בכספו. הוא היה בעל לב טוב וגם מוכשר מאוד, אך את כספו פיזר כמו מים וזה בעיקר על אדם הקרוב

ביותר לו, כלומר על עצמו. אך הפעם החליט להתיידד עם הסוחר האומלל. הסוחר התאושש קצת לידו וסיפר לו את המעשה. קווישי-רם צחק ממש על הרעיון להפקיד רכוש בידי באאקה-מול. "הרי הוא הנבל הגדול בעיר כולה" הוא אמר "אלא אם להאמין למה שאחדים מספרים עלי! טוב, כרגע אין מה לעשות בעניין אלא לשבת בשקט, אך אני חושב שתוך זמן קצר אמצא תרופה למחלתך." הסוחר התעודד מהדברים האלה וברצון קיבל את הזמנתו של ידידו החדש. אחרי ימים אחדים קווישי-רם הזמין כמה מידידיו ושוחח איתם זמן רב. הסוחר לא שמע את שיחתם אבל הגיעו לאוזניו התפרצויות צחוק, כאילו מבדיחה טובה. הצחוק הזה ייאש אותו כי חשב שלעולם לא יוכל להציל את רכושו מידידיו של באאקה-מול. אך למחרת בא קווישי-רם אליו ואמר "האם אתה זוכר את הקיר, שם מצאתי אותך, לא הרחק מחנותו של באאקה-מול?"

"בוודאי" ענה הסוחר.

"ובכן" המשיך קווישי-רם " היום אחר הצהריים לך לאותו המקום והמתן, וכאשר מישהו ייתן לך סימן גש לבאקה-מול, ברך אותו ואמור "הו, לאלא-ג'י, אנא החזר לי את הקופסה שנתתי לך למשמרת".

"מה תועלת בכך?" שאל הסוחר "הרי הוא לא יעשה זאת כפי שלא עשה זאת כשביקשתי ממנו קודם."

"אל תדאג" ענה קווישי-רם "עשה בדיוק מה שאמרתי לך, מילה במילה, ואני אחראי ליתר."

על כן לפנות ערב הלך הסוחר ועמד ליד הקיר, כפי שאמרו לו. הוא ראה שבאקה-מול הרגיש בו, אך לא שם לב עליו. אחרי רגע הופיע בשוק אפיריון מפואר, כמו זה שבו עושות דרכן נשים רמות המעלה. ארבעה גברים נשאו אותו, לבושים בבגדי שרד, והכל היה מקושט בוילונות ופרכוסים נהדרים. את האפיריון ליווה איש מכובד ואחריו הלך משרת עם קופסה על ראשו, מכוסה בבד.

בעל החנות השמן קם מיד ממקומו, קד עמוקות לקראת המלווה ושאל "מי זו שבאפיריון אשר מבקשת לבקר בחנותי הצנועה?" המלווה, אחרי כמה לחישות דרך וילון האפיריון, הסביר שזו קרובתו שנמצאת בדרך, אך בעלה לא יכול היה להמשיך איתה. מפחד שודדים היא הייתה רוצה להשאיר אצל באקה-מול קופסת תכשיטים למשמרת. החנווני קד קידה עד האדמה. "אין זה הנוהג שלי ולא עסקי בדרך כלל, אבל אם זאת בקשתה של הגברת אשמח לענות לה ואשמור את הקופסה בכל חיי". נקרא המשרת שנשא את הקופסה וכשזו נפתחה נראו בה תכשיטים יקרים ביותר. באקה-מול כמעט ויצא מגדרו למראה אבני חן הנהדרים. הסוחר ראה כל זאת מרחוק, ופתאום ראה - האם אינו טועה - אמנם כן, הוא ראה בבירור יד בצד האפיריון שנותנת לו סימן דרך הוילון. "סימן? האם זה הסימן?"

היד עשתה לו סימני קריאה שוב. על כן הוא ניגש בשקט לבאקה-מול, היושב ומביט בתכשיטים שטיפשה כלשהי רוצה להפקיד בידיו. "הו, לאלא-ג'י" אמר "האם תוכל להחזיר לי את הקופסה שנתתי לך למשמרת?"

החנווני הביט עליו כאילו דבורה עקצה אותו, אך הבין מיד שאם יעשה בעיות הפעם, הוא עלול להפסיד את האוצרות של הלקוחה העשירה יותר. על כן ענה מיד "אבל בוודאי", הלך ושם את הקופסה בידיו הרועדות של הסוחר. זה הוציא מפתח שתלוי היה על צווארו וכשראה שכל האוצרות שלו נמצאים שם התחיל לרקוד באמצע רחוב, לצחוק ולצעוק כמו מטורף.

באותו הרגע הופיע שליח, שבירך את מלווה האפיריון ואמר "בעלה של הגברת חזר, והוא ימשיך בדרכו איתה, כך שאין צורך להשאיר כאן את התכשיטים."

הקופסה ננעלה מיד והוחזרה למשרת. ואז נשמע צחוק גדול מהאפיריון וממנו קפץ לא

אחר אלא קווישי-רם בעצמו, שהצטרף לריקוד ושירה של הסוחר.

באקה-מול עמד והביט עליהם בהשתוממות. ופתאום זרק מראשו את הטורבן, קפץ אף הוא לאמצע הרחוב והתחיל לרקד יחד איתם במרץ, עד שלא יכול היה לנשום יותר.

"לאלא-ג'י" שאל האדם ששיחק תפקיד המלווה "מדוע אתה רוקד? הסוחר רוקד כי קיבל חזרה את רכושו. קווישי-רם רוקד כי הוא ממילא מטורף והצליח להערים עליך, אך מדוע אתה רוקד?"

"אני רוקד.. נשם בכבודות באקה-מול" אני רוקד כי ידעתי עד כה שלוש-עשרה דרכים שונות לרמות אנשים, ולזכות באמונם. לא ידעתי שיש עוד כאלה והנה הארבע-עשרה! לכן אני רוקד!"